

PUNCTUL DE VEDERE
AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
ASUPRA CAUZEI CE FACE OBIECTUL DOSARULUI NR. 709E/2013 AL
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Înalta Curte de Casație și Justiție, analizând cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legislativă, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte, cerere formulată de Președintele Consiliului Superior al Magistraturii în cauza ce face obiectul dosarului nr. 709E/2013 al Curții Constituționale, și care a fost supusă atenției instanței supreme, în conformitate cu dispozițiile art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, prin adresa Curții Constituționale nr. 4085 din 1 noiembrie 2013, reține următoarele:

Conflictul juridic de natură constituțională, în cauză, a fost generat, în esență:

- 1) pe de o parte, de constatarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios administrativ și fiscal, prin decizia nr. 6289 din 24.09.2013, a caracterului legal al Raportului de evaluare nr. 51047/G/II/2011, întocmit de Agenția Națională de Integritate, prin care s-a constatat starea de incompatibilitate în care s-a aflat domnul senator Mora Akos Daniel, în intervalul cuprins între 24.06.2010 -31.12.2011, perioadă în care acesta deținea funcția de consilier județean în cadrul Consiliului Județean Mureș;
- 2) pe de altă parte, de refuzul Senatului României de a da curs solicitării Agenției Naționale de Integritate de a dispune cu celeritate aplicarea dispozițiilor art. 25 alin. (1) din Legea nr. 176/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, în sensul de a constata demiterea de drept din calitatea de senator a domnului Mora Akos Daniel, ca efect al Deciziei nr. 6289 din 24.09.2013 a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție – în înțelegerea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, starea de incompatibilitate stabilită în privința domnului Mora Akos Daniel atrăgând interdicția de a mai ocupa, pe o

perioadă de 3 ani, funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate, respectiv cea de consilier județean, iar nu cea de senator.

Față de situația juridică astfel creată, apreciem că problema existenței sau inexistenței conflictului juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească și cea legiuitoare, în cauza dosarului nr. 709E/2013 al Curții Constituționale, depinde exclusiv de modul de interpretare a dispozițiilor art. 25 alin. (1) – (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative - și în mod special a celor cuprinse în alineatul (2) al acestui articol - în sensul de a aprecia în raport cu acestea, dacă odată constatată în mod definitiv existența stării de incompatibilitate în ceea ce privește o persoană dintre cele enumerate în cuprinsul art. 1 din Legea nr. 176/2010, aceasta mai poate ocupa, sau nu, funcția electivă deținută la momentul rămânerii definitive a raportului de evaluare sau a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unei stări de incompatibilitate, funcție care, însă, este diferită de funcția electivă care a generat starea de incompatibilitate, urmând ca starea de conflict juridic de natură constituțională să subziste doar în măsura în care răspunsul la această problemă este în sensul că persoana declarată incompatibilă își pierde funcția electivă deținută, chiar dacă aceasta nu este aceeași funcție cu cea care a generat starea de incompatibilitate.

Conținutul dispozițiilor legale de a căror interpretare depinde soluționarea acestei probleme este următorul:

Art. 25:

(1) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.

(2) Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a

mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.

(3) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese constituie temei pentru eliberarea din funcție ori, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective.

Lipsa de claritate a textului de lege enunțat atrage ca o necesitate imperioasă lămurirea lui prin operațiuni tehnico-juridice, de corectă sa interpretare depinzând, astfel cum am arătat deja, oferirea soluției adecvate pentru problema de natură constituțională generată tocmai de conținutul imprecis al acestuia.

Procedându-se, prin urmare, la o analizare tehnico-juridică a textului în discuție, se pot observa următoarele:

Într-o interpretare strict literală și gramaticală a normei în discuție, cu luarea în considerare doar a înțelesului cuvintelor folosite și a regulilor gramaticale, se poate ajunge la concluzia asumată de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României prin adresa nr. XIX/296/2013, în conformitate cu care, dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a II-a din Legea nr. 176/2010, potrivit căroră „Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului trebuie interpretate în sensul că „existența stării de incompatibilitate stabilită de ANI atrage interdicția de a mai ocupa, pe o perioadă de 3 ani, funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate, în speță, cea de consilier județean, iar nu cea de senator, care nu are legătură cu cauza invocată” (adresa nr. XIX/296/2013 a Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României către Biroul permanent, pg. 3).

În această interpretare, așadar, sintagma „aceeași funcție” se referă strict la funcția deținută la momentul la care a intervenit starea de incompatibilitate, fără a putea fi extinsă la altă funcție eligibilă, astfel încât, dacă persoana în sarcina căreia s-a reținut existența stării de incompatibilitate îndeplinește la momentul rămânerii definitive a raportului de evaluare sau a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței stării de incompatibilitate o altă funcție eligibilă decât cea care a generat starea de incompatibilitate,

aceasta este îndreptățită să își exercite mai departe noua funcție, ieșind astfel de sub incidența rigorilor legale referitoare la regimul incompatibilităților.

Dacă însă, în încercarea de a da un sens cât mai apropiat dispozițiilor art. 25 alin. (2) teza a II-a din Legea nr. 176/2010, de voința reală avută de legiuitor la momentul adoptării lor, conținutul acestora este analizat și interpretat și dintr-o altă perspectivă decât cea strict literal-gramaticală, concluzia desprinsă poate fi total diferită de cea însușită de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României, în sensul oferirii acestui text de lege a înțelegerii juridice potrivit căreia, odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate, persoana în sarcina căreia această stare fost stabilită decede din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție de natura celei care a generat starea de incompatibilitate.

Or, având în vedere că, potrivit principiilor generale ce guvernează știința dreptului, înțelesul unei norme legale se bazează pe raționamente de natură logico-juridică, de tip inductiv și deductiv, pe motivațiile sociale și istorice care au determinat adoptarea ei, pe determinarea locului pe care aceasta îl ocupă în întregul sistem de drept, cât și pe relația avută cu celelalte dispoziții ce privesc, direct sau indirect, reglementarea acelorași realități juridice, credem că, pentru o corectă soluționare a problemei de față, se impune cu necesitate ca deslușirea sensului textului de lege în cauză să fie făcută cu depășirea limitelor unei interpretări strict literale, iar voința reală a legiuitorului să fie descoperită inclusiv prin aplicarea metodei logico-juridice, sistematico-istorice și, nu în ultimul rând, teleologice de interpretare.

Astfel, procedând la o interpretare sistematico-istorică a dispozițiilor legale în cauză, apreciem că se impun a fi făcute următoarele precizări:

Importanța reglementărilor în materia combaterii corupției și promovării integrității în sectorul public, în cadrul sistemului normativ național, este una bine cunoscută, aceste reglementări reprezentând nu doar un răspuns absolut necesar la o cerință reală a societății românești, ci, constituind și o componentă de bază a dialogului României cu partenerii săi europeni, în cadrul procesului de evaluare a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de aceasta, ca țară membră a Uniunii Europene. (importanța reglementărilor de drept substanțial privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice a fost recunoscută, de altfel, chiar de Curtea Constituțională în deciziile sale – a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 1412 din 16 decembrie 2008, publicată în M.Of. nr. 158 din 13/03/2009, sau Decizia nr. 1082 din 8 septembrie 2009, publicată în M.Of. nr. 659 din 03/10/2009 – în care s-a statuat, printre altele, că din rațiuni de prevenire a faptelor de corupție de către anumite categorii de